

Høring i Stortingets finanskomité 4. mai 2015 om Statens pensjonsfond

Innledninger ved Folketrygdfondets styreleder Erik Keiserud og administrerende direktør Olaug Svarva

---

Innledning ved Erik Keiserud

På vegne av Folketrygdfondet vil jeg få takke for at vi har fått denne anledningen til å presentere forvaltningen av Statens pensjonsfond Norge for Stortingets finanskomité.

Statens pensjonsfond Norge, eller SPN på folkemunne, hadde pr. 31. desember 2014 en kapital på 186 milliarder kroner. Kapitalen er plassert som innskudd i særlovselskapet Folketrygdfondet, som forvalter midlene i eget navn i det norske og nordiske markedet etter et mandat fastsatt av Finansdepartementet.

Mandatet angir en tydelig rolle- og ansvarsfordeling mellom politiske myndigheter og Folketrygdfondet. Folketrygdfondet skal foreta selvstendige investeringsbeslutninger. Det skaper tillit til at investeringsvirksomheten utøves på en profesjonell måte, og bidrar samtidig til å ansvarliggjøre Folketrygdfondets forvaltning.

Målsettingen i forvaltningsmandatet er klar: Å skape høyest mulig avkastning over tid gjennom ansvarlig forvaltning. Og jeg kan med glede slå fast at også 2014 ble et meget gunstig år avkastningsmessig, takket være positive finansmarkeder og aktive investeringsbeslutninger.

Det er nå fire år siden forrige gang Finansdepartementet evaluerte Folketrygdfondets aktive forvaltning av SPN. For styret er det alltid med en viss spenning å vente på eierens grundige gjennomgang og evaluering av hvordan Folketrygdfondet utfører sin viktige forvaltningsvirksomhet. Det er med en viss glede at jeg registrerer at Folketrygdfondet fortsatt får godt skussmål: Resultatene er gode, Folketrygdfondet har bedret forholdet mellom avkastning og risiko, forvaltningsstrategiene er godt begrunnet, og kostnadene er lave. Departementet har derfor konkludert med at de finansielle rammene for forvaltningen bør videreføres.

Tillit hos eieren er en forutsetning for at vi skal kunne videreutvikle kapitalforvaltningen. I vårt råd til Finansdepartementet om at SPN skal kunne investere i unotert infrastruktur og eiendom, har vi lagt vekt på å fremheve både de styringsmessige utfordringene og de positive finansielle aspektene i form av risikospredning og økt forventet avkastning.

Vi ser frem til resultatene av de pågående utredningsprosesser og departementets vurderinger. En styrke ved den norske modellen er at den er bygd på en solid politisk forankring for å videreutvikle forvaltningen, basert på grundige faglige vurderinger. Ambisjonen om at Statens pensjonsfond skal være verdens best forvaltede fond er inspirerende, men også krevende, både for fagmiljøet og de politiske myndigheter.

Profesjonell kapitalforvaltning med et finansielt perspektiv styrker norsk økonomi. Folketrygdfondet bidrar med kapital for å finansiere selskapers produktive virksomhet, samtidig som den aktive og motsykliske forvaltningen

av fellesskapets midler virker stabiliserende på markedene. Det er vårt klare syn at vår ansvarlige investeringsvirksomhet og eierskapsutøvelse bidrar til mer veldrevne selskaper, bedre markedsstandarder, og en mer velfungerende markedsplass. Utvikling av gode og høye standarder i norsk næringsliv og finansmarked er viktig for oss alle. Det har vært en positiv utvikling de senere år, men dette er samtidig en kontinuerlig prosess.

På vegne av Folketrygdfondets styre vil jeg understreke at vi legger vekt på åpenhet og god rapportering. Ansvarlig investeringspraksis og aktiv eierskapsutøvelse er godt integrert i vår forvaltning, og i vår årsrapport er det en samlet rapportering av både investeringsvirksomheten og eierskapsutøvelsen.

Administrerende direktør Olaug Svarva vil nå gå nærmere inn på enkelte sider ved Folketrygdfondets investeringsaktiviteter.

Innledning ved Olaug Svarva

Som styreleder Keiserud har påpekt, er vår målsetning å skape høyest mulig avkastning over tid gjennom ansvarlig forvaltning. Avkastningen på Statens pensjonsfond Norge var meget god i 2014, over 10 prosent, takket være en gunstig utvikling i aksjemarkedet, enda lavere obligasjonsrenter og høy meravkastning.

Et viktig budskap fra min side, som jeg har understreket også tidligere, er å tone ned betydningen av veldig gode eller dårlige enkeltår. Jeg vil heller løfte blikket og ta det langsiktige perspektivet som bør kjennetegne vår forvaltning.

Siden 2010, som er forrige gang departementet foretok en gjennomgang av Folketrygdfondets aktive forvaltning, har den gjennomsnittlige meravkastningen vært på 0,74 prosentpoeng. Siden 2007, da vi fikk det rammeverket for Folketrygdfondets forvaltning av SPN vi i dag kjenner, og som vi mener fungerer godt, har den gjennomsnittlige meravkastningen vært på nesten 1,2 prosentpoeng.

Det er samtidig viktig å påpeke at vi ikke kan forvente samme gode meravkastning fremover. For det første er den aktive risikotakingen i dag av ulike årsaker relativt lav, og vi er avhengig av at det materialiserer seg nye attraktive investeringsmuligheter. Og for det andre har vi bak oss en spesiell periode med store skift og omstillinger. I slike tider kan vi dra nytte av vår kompetanse og lange erfaring fra markedene, og vi får god uttelling fra vår investeringsstrategi.

De gode resultatene i den aktive forvaltningen de senere årene illustrerer at denne aktiviteten gir et meningsfylt bidrag til den samlede avkastningen uten at risikoen øker vesentlig. I dagens situasjon, hvor vi står overfor et rekordlavt rentenivå og bør legge til grunn mer avdempede avkastningsforventninger fra finansmarkedene, vil et bidrag fra aktiv forvaltning bli enda mer verdifullt.

I tillegg til de finansielle aspektene ved aktiv forvaltning, legger vi vekt på at det er en gjensidig sammenheng mellom aktiv forvaltning og ansvarlig investeringspraksis. Vår aktive forvaltning gir oss mer slagkraft i eierskapsarbeidet.

I tillegg til å skape høyest mulig finansiell avkastning, skal Folketrygdfondet være en engasjert eier og investor. Gjennom våre investeringer får vi innflytelse i mange selskaper, og dermed også et ansvar. Vi er den største finansielle investoren på Oslo Børs, og er blant de tre største eierne i 37 selskaper. For selskapene er det viktig å ha kontakt med sine største eiere og investorer, både løpende og i strategisk krevende situasjoner.

Vi legger vekt på å ha en aktiv og konstruktiv dialog med selskapene, og dette er en aktivitet vi har trappet opp. Vi møter selskapenes styreleder og daglige ledelse, og formidler våre syn på sentrale eierspørsmål. Vi peker på områder vi mener selskapene bør være opptatt av, hvor vårt perspektiv tar utgangspunkt i vår finansielle tilnærming og lange horisont.

Oljeprisfallet gjorde at 2014 ble et vendepunkt i norsk økonomi. Norsk næringsliv står overfor nye utfordringer – og nye muligheter. Det er oppmerksomhet om innovasjon, omstilling og lønnsomhet.

Vi er forberedt på å være med på krevende omstillinger i tiden fremover, men vi vet også at slike prosesser skaper nye muligheter. Vi vil i den forbindelse ivareta SPNs interesser og allokere kapitalen dit den kaster mest av seg, som er en forutsetning for et lønnsomt næringsliv. Vi er da avhengig av god og tydelig informasjon fra selskapene. De må gi investorene innsikt i strategiske prioriteringer, risikoprofil og kapitalallokering. Åpenhet og god rapportering er en forutsetning for å skape tillit. Dette tar vi opp i møter med selskapene.

La meg runde av med å minne om at:

- Folketrygdfondet har over tid oppnådd høy avkastning til lave kostnader
- Folketrygdfondet har en viktig rolle i det norske finansmarkedet
- Folketrygdfondets ansvarlige forvaltning bidrar med kapitaltilgang til norsk næringsliv, stabiliserer finansmarkedene, og gjennom et bevisst forhold til eier- og kreditorrollen søker vi å bidra til mer veldrevne selskaper og en mer velfungerende markedsplass.

Tusen takk for denne anledningen til å redegjøre for de viktigste aspektene ved Folketrygdfondets forvaltning av Statens pensjonsfond Norge.